

Μεγάλη Πέμπτη

Τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ:

- Ὁ ἱερός Νιπτῆρ.
- Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος.
- Ἡ ὑπερφυῆς Προσευχή.
- Ἡ Προδοσία.

Κέντημα (1410-1416), ΒΔ. Ρωσία, Κρατικὸν Ἱστορικὸν Μουσεῖον, Μόσχα.

Τροπάριον. ᾠχος πλ. δ΄.

Ὅτε οἱ ἔνδοξοι Μαθηταί, ἐν τῷ νιπτῆρι τοῦ Δείπνου ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβής, φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο· καὶ ἀνόμοις κριταῖς, σὲ τὸν δίκαιον Κριτὴν παραδίδωσι· Βλέπε, χρημάτων ἐραστά, τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνη χρησάμενον· φεῦγε ἀκόρεστον ψυχὴν, τὴν διδασκάλῳ τοιαῦτα τολμήσανσαν. Ὁ περὶ πάντας ἀγαθός, Κύριε, δόξα Σοι.

Ἐξαποστειλάριον. ᾠχος γ΄.

Τὸν νυμφῶνα Σου βλέπω, Σωτῆρ μου, κεκοσμημένον, καὶ ἔνδυμα οὐκ ἔχω, ἵνα εἰσέλθω ἐν αὐτῷ· λαμπруνόν μου τὴν στολὴν τῆς ψυχῆς, Φωτοδότα, καὶ σῶσόν με.

Κοντάκιον. ᾠχος β΄. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Τὸν ἄρτον λαβών, εἰς χεῖρας ὁ προδότης, κρυφίως αὐτάς, ἐκτείνει καὶ λαμβάνει τὴν τιμὴν, τοῦ πλάσαντος ταῖς οἰκείαις χερσὶ τὸν ἄνθρωπον· καὶ ἀδιόρθωτος ἔμεινεν Ἰούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος.

Στίχοι εἰς τὸν ἱερὸν Νιπτῆρα.

Νίπτει Μαθητῶν ἐσπέρας Θεὸς πόδας,
Οὗ πους πατῶν ἦν εἰς Ἐδεμ δείλης πάλαι.

Εἰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον.

Διπλοῦς ὁ Δεῖπνος· Πάσχα γὰρ νόμου φέρει,
Καὶ Πάσχα καινόν, Αἷμα, Σῶμα Δεσπότου.

Εἰς τὴν ὑπερφυᾶ Προσευχήν.

Προσεύχη· καὶ φόβητρα, θρόμβοι αἱμάτων,
Χριστέ, προσώπου, παραιτούμενος δῆθεν
Θάνατον, ἐχθρὸν ἐν τούτοις φενακίζων.

Εἰς τὴν Προδοσίαν.

Τί δεῖ μαχαιρῶν, τί ξύλων λαοπλάνοι,
Πρὸς τὸν θανεῖν πρόθυμον εἰς Κόσμου λύτρον;

Τῆ Ἁγία καὶ Μεγάλη Πέμπτη

Κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς σήμερον, ἧτις ἦν τότε ἢ πρὸ τῶν ἀζύμων ἡμέρα, τοὔτέστιν ἢ τοῦ νομικοῦ πάσχα παραμονή, Μαρτίου κβ', ἡμέρα Πέμπτη τῆς ἐβδομάδος, συνεδείπνησεν ἐν τῇ πόλει ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν. Εὐλόγησε τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον, καὶ πρέδωκε τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Ἐνιψε τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, εἰς ὑπόδειγμα ταπεινώσεως. Εἶπε παρρησίᾳ, ὅτι εἷς ἐξ αὐτῶν ἐμελέτα τὴν κατ' αὐτοῦ προδοσίαν· καὶ ἔδειξε τὸν προδότην, δούς εἰς τὸν Ἰούδαν ἄρτου τεμάχιον βεβαμμένον εἰς τοῦ τρυβλίου τὸν ζωμόν. Ἐξελθόντος ἐκείνου παρευθύς, ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς τὰ ὑπερφυᾶ καὶ τελευταῖα μαθήματα, ὅσα ἐμπεριέχονται τὸ α' Εὐαγγέλιον τῶν ἁγίων παθῶν. Ἐξέρχεται μετὰ ταῦτα ὁ Θεάνθρωπος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, καὶ ἐκεῖ ἄρχεται λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.

Ἀναχωρεῖ κατ' ἰδίαν, καὶ κλίνας τὰ γόνατα προσεύχεται ἐκτενωῶς· καὶ ἐκ τῆς πολλῆς ἀγωνίας γίνεται ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ὡς αἵματος πηκτοῦ θρόμβοι, πίπτοντες εἰς τὴν γῆν.

Μόλις πληροῖ τὴν ἐναγώνιον ἐκείνην προσευχήν καὶ ἰδοὺ φθάνει καὶ ὁ Ἰούδας

μετὰ στρατιωτῶν ἐνόπλων καὶ ὄχλου πολλοῦ, καὶ χαιρετίσας, καὶ φιλήσας δολίως τὸν διδάσκαλον, παραδίδει αὐτόν.

Συλλαμβάνεται λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ φέρεται δέσμιος πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς Ἄνναν καὶ Καϊάφαν. Οἱ μαθηταὶ σκορπίζονται καὶ ὁ θερμότερος τῶν ἄλλων Πέτρος, ἀκολουθήσας αὐτῷ μέχρι τῆς ἀχιερατικῆς αὐλῆς, ἀρνεῖται καὶ αὐτὸς τελευταῖον ὅτι ἐστὶν αὐτοῦ μαθητῆς.

Ὁ δὲ θεῖος διδάσκαλος παριστάνεται ἔμπροσθεν τοῦ παρανόμου συνεδρίου, ἐξετάζεται περὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ, ἐξορκίζεται εἰς τὸν Θεόν, ἵνα εἴπῃ ἐὰν αὐτὸς ὑπάρχη τῶνόντι ὁ Χριστός· καὶ εἰπὼν τὴν ἀλήθειαν κρίνεται θανάτου ἔνοχος, τάχα ὡς βλασφημησας. Ἐφεξῆς ἐμπτύεται εἰς τὸ πρόσωπον, ῥαπίζεται, ἐμπαίζεται παντοιοτρόπως δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἕως πρωΐας.

*Ἱ. Εἰκόνες (1535-1545),
τμήματα ἐπιστυλίου, διὰ
χειρὸς Θεοφάνους τοῦ
Κρητός, Ἱ. Μ. Ἰβήρων
Ἄθωνος.*

